Gemeenteraad

Zaaknummer	Z/26/522592-ADV/26/1315230
Portefeuillehouder	A. Boone
Onderwerp	Beantwoording technische vragen Meerjarenbegroting 2027-2030 Lokaal Belang

Beste raadsleden,

Op 6 oktober 2026 zijn de volgende technische vragen gesteld, met kenmerk Z/26/522592. Ter beantwoording van deze technische vragen informeert het college u als volgt.

Vraag 1
Structureel en reëel sluitend meerjarenperspectief (pagina 8)
De MJB laat in 2027 en 2030 een structureel sluitend resultaat zien. Op basis van de provinciale toezichtvoorschriften moet minimaal het eerste jaar 2027 óf het laatste jaar 2030 structureel en reëel sluitend zijn.
In de herindelingsscan van de provincie staat op pagina 15 te lezen: "Het is aan te bevelen om ook de meerjarenraming sluitend te maken, omdat er anders mogelijkerwijs problemen kunnen ontstaan bij de goedkeuring van nieuwe begrotingswijzigingen en investeringen die nog niet waren opgenomen in de begroting". Op pagina 41 van de herindelingsscan: "Werk de structurele en reële tekorten weg voor het jaar 2027. Dit met het oog op het Arhi-toezicht voor de begroting 2027 en het meerjarenperspectief".
De structurele en reële tekorten voor het jaar 2027 die stonden in de MJB 2026-2030 zijn met de MJB 2027-20231 weggewerkt. Maar er zijn nu wel structurele en reële tekorten voor de jaren 2028 en 2029. Dus het meerjarenperspectief is niet sluitend.

In het raadsvoorstel wordt de informerende brief over Arhi-toezicht en een gemeentelijke herindeling van de provincie d.d. 10 september jl, beschreven. Is deze ook (ter kennisgeving) aan de raad verstrekt?

Antwoord vraag 1
De brief van 10 september 2026 is gericht aan de colleges van de vier betrokken gemeenten en heeft een informerend karakter. De brief is daarom gedeeld met de colleges en niet afzonderlijk aan de raad toegezonden. De provincie heeft aangekondigd dat nog een nadere brief volgt waarin onder meer het formele aanwijzingsbesluit, de categorieën besluiten en de bijbehorende drempelbedragen voor het Arhi-toezicht nader worden uitgewerkt. Zodra hierover meer duidelijkheid bestaat, wordt de raad geïnformeerd.

Vraag 2
Kan aangegeven worden hoe de provincie deze tussenliggende structurele tekorten (dus de jaren 2028 en 2029) naar verwachting zal beoordelen in het kader van het reguliere financiële toezicht?

Antwoord vraag 2
De meerjarenbegroting 2027-2030 is in het begrotingsjaar 2027 én het laatste jaar 2030 structureel en reëel sluitend. Daarmee voldoen we net als voorgaande jaren aan de toezichtvoorschriften.

Vraag 3
Wat wordt daar in informerende brief van 10 september jl. over vermeld?

Antwoord vraag 3
In de brief van 10 september geeft de provincie aan dat tijdens de periode van Arhi-toezicht wordt uitgegaan van een structureel en reëel sluitende begroting en een structureel en reëel sluitend laatste jaar van de meerjarenraming. Daarnaast vermeldt de provincie dat beperkte tekorten of fluctuaties in tussenliggende jaren aanvaardbaar kunnen zijn wanneer sprake blijft van een duurzaam financieel perspectief voor de nieuw te vormen gemeente. Ook geeft de provincie aan dat investeringen die samenhangen met harmonisatie en de opbouw van de nieuwe organisatie mogelijk zijn, zolang de financiële houdbaarheid van de nieuwe gemeente niet onder druk komt te staan.

Vraag 4
Hoe verandert de beoordeling indien in 2027 het besluit wordt genomen tot gemeentelijke herindeling?

Antwoord vraag 4
Deze beoordeling zal niet veranderen omdat de meerjarenbegroting 2027-2030 nog niet onder het arhi-toezicht valt.

Vraag 5
Welke gevolgen kan de huidige meerjarenraming (dus met structurele tekorten in 2028 en 2029) hebben voor het Arhi-toezicht en welke maatregelen acht het college vóór een eventueel herindelingsbesluit noodzakelijk om een duurzaam structureel en reëel sluitend meerjarenperspectief (dus ook de jaren 2028 en 2029) te bereiken?

Antwoord vraag 5
Zie beantwoording onder 4. Er zijn voor het herindelingsbesluit geen maatregelen in de voorliggende begroting nodig.

Vraag 6
Bestemmingsreserve afschrijvingslasten. (pagina 24)

Hoe verhoudt zich deze reserve tot de overige fusiegemeenten? En is over het vormen van deze bestemmingsreserve overleg over geweest?

Antwoord vraag 6
Zoals opgenomen in de herindelingsscan (paragraaf 2.12) maken de gemeenten Doesburg en Zevenaar gebruik van deze vorm van structurele dekking. De gemeenten Duiven en Westervoort gebruiken deze niet. De inzet van deze vorm van dekking valt onder de autonome bevoegdheid en het gebruik is

toegestaan onder de BBV. Er is geen overleg geweest tussen de gemeenten over het gebruik van deze bestemmingsreserve.

Vraag 7
In de herindelingsscan staat "Dekkingsreserve kapitaallasten" te lezen.
Op pagina 238/239 van de MJB 2027-2030 staat bestemmingsreserves afschrijvingslasten.
Kan vanuit gegaan worden dat beide benamingen hetzelfde zijn, zeker daar ook het bedrag van de reserve per 31 december 2026 zo goed als gelijk aan elkaar zijn (17,141 miljoen volgens MJB 2027-20230 en 17,053 volgens de herindelingsscan)?

Antwoord vraag 7
Ja, dit betreffen dezelfde reserves.

Vraag 8
Met betrekking tot de bestemmingsreserve afschrijvingslasten "vervanging hardware werkplekken 2027" ontstaat er enige onduidelijkheid.
In het raadsbesluit staat dat een bestemmingsreserve afschrijvingslasten gevormd wordt voor het bedrag van € 329.000.
Op pagina 19 staat echter bij actualisatie nieuw beleid onder begroting 2028 vorming bestemmingsreserve afschrijvingslaten "vervanging werkplekken hardware 2027" een bedrag van ***€ 411.000****. Dit bedrag is € 82.000 meer. In de jaren daarna staat dan het bedrag van € 82.000, zijnde de afschrijving.*
Op pagina 24 staat dan weer het bedrag van € 329.000 met in de begroting van 2028, 2029, 2030 het bedrag van € 82.000.
Op pagina 28 staat bij nummer 9078 de bestemmingsreserve afschrijvingslasten "Vervanging hardware werkplekken 2027" Met een stand op 1 januari 2028 van € 0. In 2029 komt een bedrag van € 247.000 tot uitdrukking. Het bedrag van € 247.000 is dan weer te herleiden door de te vormen bestemmingsreserve van € 329.000 minus de afschrijvingslast van € 82.000 in 2028.
Op pagina 30 staat als investering voor vervanging werkplekken hardware het bedrag van € 329.000.

Waarom sluit het bedrag van € 411.000 niet aan met het bedrag van € 329.000 zoals in het raadsbesluit staat? Er zit een bedrag van € 82.000 (jaarlijkse afschrijving) tussen.

Antwoord vraag 8
Voor de investering "vervanging werkplekken hardware 2027" wordt een bestemmingsreserve afschrijvingslasten gevormd voor een bedrag van € 329.000.

Het bedrag van € 411.000 in 2028 zoals gepresenteerd op pagina 19 is de baat van de onttrekking aan de algemene reserve van € 329.000 t.b.v. de vorming van de bestemmingsreserve plus de onttrekking aan de bestemmingsreserve van € 82.000 t.b.v. de dekking van afschrijvingslasten. Vervolgens in 2029 en 2030 de onttrekking aan de bestemmingsreserve afschrijvingslasten geraamd voor € 82.000.

Op pagina 24 wordt het voordeel in de exploitatie zichtbaar vanaf 2028 van € 82.000 vanwege de kapitaallasten die niet meer op de begroting drukken omdat deze uit de reserve gaan.

Vraag 9
Op basis van de nota activerings- en afschrijvingsbeleid gemeente Zevenaar, worden activa afgeschreven vanaf het jaar na gereed melding. De hardware werkplekken worden vervangen in 2027. Dus het eerste jaar van afschrijving zal 2028 zijn.
Uit dezelfde nota blijkt voor automatisering (hardware) 2 afschrijvingstermijnen aangehouden te worden. Namelijk 4 jaar voor laptops en 5 jaar voor overige.
Voor de actualisatie investering vervanging hardware werkplekken 2029 (op pagina 22) wordt uitgegaan van een afschrijvingstermijn van 4 jaar.

Dient het dan € 411.000 afschrijving in 5 jaar, of € 392.000 afschrijving in 4 jaar te zijn?

Antwoord vraag 9
Voor de investering in laptops houden we een afschrijvingstermijn van 4 jaar aan.

Vraag 10
Klopt het dat de bestemmingsreserve pas wordt gevormd in het jaar nadat de investering is gedaan, dus 2028? En dus ook dat het voordeel van structureel € 82.000 alleen nodig is om het jaar 2029 structureel en reëel sluitend te krijgen?

Antwoord vraag 10
Ja, de bestemmingsreserve wordt gevormd in 2028 omdat de kapitaallasten zich dan voor het eerst voordoen. Voor de lopende investering "vervanging werkplekken hardware 2027" vormen we een bestemmingsreserve afschrijvingslasten voor een bedrag van € 329.000. Het vormen van een bestemmingsreserve afschrijvingslasten bij investeringen met een kortlopende afschrijvingsstermijn is een manier om structureel meer ruimte te krijgen in de begroting. Dit levert een voordeel op vanaf 2028 van € 82.000 structureel. Echter het jaar 2029 is hiermee niet structureel sluitend, het jaar 2030 is dit wel.

Vraag 11
Aanwending van de algemene reserve om het financiële tekort in 2027 eenmalig te compenseren (pagina 24)
Het vrije deel (surplus) van de algemene reserve kan alleen in 2027 worden ingezet voor het dekken van structurele lasten.
Door het vormen een bestemmingsreserve afschrijvingslasten wordt het vrije deel (surplus) van de algemene reserve natuurlijk ook minder.
Zou het voor de begrotingsjaren 2028 en 2029, welke nu structureel negatief zijn, als er over 2026 een positief resultaat wordt behaald nieuwe bestemmingsreserves afschrijvingslasten te gaan vormen?

Antwoord vraag 11
Ja, dat is een mogelijkheid en dit wordt bekeken in de voorbereiding op de meerjarenbegroting 2028-2031.

Vraag 12
En zo ja aan welke investeringen en vervangingen wordt dan gedacht?

Antwoord vraag 12
Dit is het meest voor de hand liggend bij investeringen met een korte afschrijvingstermijn.

Vraag 13
Welke voorwaarden zijn er voor de bestemmingsreserves afschrijvingslasten?

Antwoord vraag 13
BBV stelt de volgende voorwaarden:

- De bestemmingsreserve moet voldoende saldo hebben om de afschrijvingslasten te kunnen dekken voor de volledige afschrijvingsperiode van het geactiveerde actief.
- De bestemmingsreserve moet gekoppeld zijn aan de betreffende investering.
- Aan de reserve mag alleen de afschrijvingslast worden onttrokken, en niet de rentelast.
- De gemeenteraad is bevoegd tot het instellen, wijzigen of opheffen van reserves. De raad moet bij raadsbesluit expliciet instemmen.

Vraag 14
CDOKE (pagina 22)
In de 2e Voortgangsrapportage 2026 wordt geen melding gemaakt van de CDOKE.
Bij de kaderbrief 2027-2030 wordt het kort aangehaald. In deze MJB 2027-2030 wordt het uitgebreid beschreven.

Begrijpen wij het dan goed dat in de 2e Voortgangsrapportage 2026 dan een bedrag van € 1.457.000 in de Algemene Uitkering in de begroting 2027 is opgenomen?

Antwoord vraag 14
Ja, dat klopt.

Vraag 15
En dat in de MJB voor 2027 dus een autonome ontwikkeling van € 815.000 als last ontstaat?

Antwoord vraag 15
De baten vanuit SPUK en algemene uitkering worden gebruikt voor dekking van de opgenomen lasten. Hiermee zijn de opgenomen baten en lasten van de CDOKE aan elkaar gelijk en daarmee budgettair neutraal (2e voortgangsrapportage en meerjarenbegroting samen gezien).

Vraag 16
In totaal wordt voor deze taak 10 fte extra begroot. Wordt dit in samenspraak gedaan met de fusiegemeenten?

Antwoord vraag 16
De CDOKE gelden (voorheen een ISV-doeluitkering) staan als vele jaren in de begroting. De beoogde fusiepartners hebben die in het verleden naar eigen inzichten aangewend. Bij de besteding van de beschikbare gelden stemmen we vanaf heden af; incidenteel werven we vanaf heden ook samen.

Vraag 17
Tevens wordt actualisatie doorbelasting salarissen naar CDOKE aangegeven een bedrag van in totaal € 329.000, zijnde 3 fte.

Is het juist dat voor de uitvoering van de CDOKE in totaal 13 fte ingezet gaat worden?

Antwoord vraag 17
In totaal worden inderdaad 13 Fte ingezet voor de uitvoering van CDOKE.

Vraag 18
Pensioenvoorziening wethouders (pagina 28)
Aangegeven staat dat de Wet toekomst pensioenen (Wtp) de pensioenaanspraken van (voormalig) politieke ambtsdragers per 1 januari 2028 collectief overgedragen van de eigen gemeentelijke regeling (Appa) naar het pensioenfonds ABP. Er is in 2025 een eenmalige extra toevoeging gedaan om de overstap naar het ABP volledig af te dekken.

Is de pensioenvoorziening nu, in 2026, nog volledig afgedekt?

Antwoord vraag 18
Ja, rekening is gehouden met de betalingen ten laste van de voorziening in 2026 en 2027 en de voorziening heeft de juiste omvang.

Vraag 19
Wanneer dient daadwerkelijk de overboeking naar het ABP plaats te vinden? Is dit uiterlijk 1 januari 2028?

Antwoord vraag 19
De pensioenaanspraken van (voormalig) wethouders worden per 1 januari 2028 collectief overgedragen naar het pensioenfonds ABP. De daadwerkelijke overboeking van de overdrachtswaarde vindt plaats aan het einde van de transitieperiode, namelijk in december 2027.

Vraag 20
Waarom staan er nog bedragen bij de voorziening voor de jaren 2029 en 2030?

Antwoord vraag 20
Op het moment van overdracht wordt de voorziening aangewend, echter het exacte bedrag is nu nog niet bekend en afhankelijk van onder meer de rekenrente. Het ABP stelt in 2027 de definitieve afkoopsom vast en het bedrag wordt dan ten laste van de voorziening geboekt.

Vraag 21
Dient de overboeking naar het ABP gefinancierd te worden? Kan dat bij het ABP zelf, of dient er daadwerkelijk extern gefinancierd te worden?

Antwoord vraag 21
In 2025 is bij de jaarstukken de eenmalige extra toevoeging aan de voorziening gedaan en dit is hiermee gedekt. Met betrekking tot de financiering: de gemeente heeft een systeem van totaalfinanciering; op het moment dat we een tekort hebben aan liquide middelen, dan wordt er een nieuwe lening aangetrokken. Als de betaling aan het ABP leidt tot een tekort in onze liquide middelen, dan zal er extern een nieuwe lening aangetrokken moeten worden. Wij sluiten geldleningen af via onze vaste kredietverstrekkers conform het treasurystatuut.

Vraag 22
Bestemmingsreserve Uitvoeringskosten TOZO (pagina 89)
Deze reserve heeft als doel om de uitvoeringskosten van de TOZO regeling zelfstandig ondernemers te egaliseren. Er is geen onttrekking in 2025 geweest en de verwachting is dat ook in 2026 en 2027 de middelen van de bestemmingsreserve niet nodig zijn.De RSD de Liemers beschikt (m.i.v. 2020) over een

bestemmingsreserve. De reserve bij de RSD is vooralsnog toereikend voor dekking van de uitvoeringskosten. Gemeenten gebruiken de reserve om de administratieve kosten van de invordering, herbeoordelingen, bezwaarprocedures en het afboeken van oninbare leningen op te vangen.

Hoeveel bedraagt per ultimo 2026 nog de openstaande TOZO-leningen?
De TOZO-leningen moeten in maximaal 6 jaar (72 maanden) te worden afgelost. Te rekenen vanaf de eerste dag van de maand volgend op de datum van verstrekking van de lening.

Antwoord vraag 22
Eind 2026 wordt een saldo van ongeveer € 60.000 verwacht.

Vraag 23
Wat zijn de mogelijkheden om deze bestemmingsreserve, gedeeltelijk, vrij te laten vallen? Zeker als de laatste TOZO-lening zou uiterlijk oktober 2027 afgelost dienen te zijn.

Antwoord vraag 23
Voorzichtigheidshalve houden wij deze bestemmingsreserve aan gedurende de afwikkeling van de TOZO. Dit betekent dat deze reserve op zijn vroegst eind 2027 zal vrijvallen. In theorie is het mogelijk om de reserve (gedeeltelijk) eerder te laten vrijvallen. Het bepalen van het deel dat dan kan vrijvallen is arbitrair, daarom kiezen wij er voor om te wachten tot het eind van de regeling.

Vraag 24
Daling solvabiliteitsratio (pagina 131)
De solvabiliteitsratio bedraagt voor de begroting 2027 nog 21,70% en komt in de jaren daarna uit onder de 20% en derhalve in categorie C.
In de herindelingsscan wordt aangegeven: "Is het kengetal voor solvabiliteit lager dan 20%, dan is er veel vreemd vermogen aanwezig en wordt dat als risicovol beoordeeld door de provincie".

Zijn er maatregelen of bestuurlijke keuzes mogelijk om te voorkomen dat de solvabiliteitsratio onder 20% gaat dalen? En zo ja welke?

Antwoord vraag 24
De dalende solvabiliteit is voornamelijk het gevolg van de voorgenomen investeringen en uitgaven. In de begroting is als bijlage het meerjareninvesteringsplan opgenomen waarin de grootste verwachte uitgaven staan opgenomen. De raad kan besluiten voorgenomen investeringen niet te doen, waarmee de toename van de langlopende schulden (totale vermogen) beperkt wordt. Wij hebben al expliciet gekeken naar de fasering van de investeringen en uitgaven die zijn opgenomen in de begroting vanwege de druk op de solvabiliteit.

Een hogere algemene reserve is een andere factor die de solvabiliteit positief beïnvloedt. Deze reserve kan toenemen wanneer de begrotingsjaren positiever uitvallen. Dat is onder andere afhankelijk van ontwikkelingen vanuit het Rijk, zoals een hogere algemene uitkering, maar ook van lokale keuzes ten aanzien van nieuw beleid, investeringen en uitgaven. Wanneer uitgaven lager uitvallen of aanvullende inkomsten beschikbaar komen, verbetert de algemene reserve en daarmee ook de solvabiliteit. Als wij bijvoorbeeld een compensatie ontvangen in het kader van de hervormingsagenda, zal dit de solvabiliteit eveneens positief beïnvloeden.

Vraag 25
Bouwgrondexploitatie (pagina 176)
Bij Zevenaar Oost-wonen staat op pagina 177 dat de verwachting is dat deze grondexploitatie in 2029 kan worden afgesloten.
Bij Zevenaar-Oost Bedrijven staat dat voor plandeel Landeweer "de laatste kavels dan ook in 2027 worden verkocht" en "Verwacht wordt dat in 2026 meer duidelijkheid ontstaat over de realisatie van de FOZ" en ook "De grond op Landeweer Zuid zijn in 2020 uit de grondexploitatie genomen en overgeheveld naar de zgn. materiële vaste activa in de gemeentelijke boekhouding".

Wanneer (welk jaar) kan de grondexploitatie Zevenaar-Oost Bedrijven worden afgesloten? Aangezien er voor Businesspark 7Poort II een afzonderlijke grondexploitatie is geopend.

Antwoord vraag 25
De verwachting is dat de grondexploitatie in 2028 kan worden afgesloten. Het moment van afsluiten van de grondexploitatie Zevenaar-Oost Bedrijven is echter afhankelijk van de verkoop van de laatste kavels in plandeel Landeweer en de realisatie van de FOZ. De laatste kavels in plandeel Landeweer zullen naar verwachting in 2027 / 2028 worden verkocht. Op basis van de huidige, actuele inzichten zullen de gronden in 2027 geleverd worden, waarna met de bouw gestart zal worden. De opening van de FOZ is voorzien in 2029. Daarna zou de grondexploitatie Zevenaar-Oost Bedrijven gesloten kunnen worden; dus in 2029 / 2030. Hierop zal de grondexploitatie bij de herziening aangepast worden.

Vraag 26
Op 6 oktober 2026 gaan de woningen Waayse Weide (Zwanenwaay) in de verkoop. Prognose is dat de bouw in de eerste helft van 2027 zal starten en kopers naar de notaris kunnen. Oplevering staat gepland in 2028.

Wanneer (welk jaar) kan de grondexploitatie Middag Oost & Zwanenwaay worden afgesloten?

Antwoord vraag 26
De verwachting is dat de grondexploitatie in 2029 kan worden afgerond.

Vraag 27
Voor Waaijakkers wordt aangegeven dat in 2027 alle woningen zullen zijn opgeleverd en het terrein verder woonrijp gemaakt zal worden.

Wanneer (welk jaar) kan de grondexploitatie Waaijakkers worden afgesloten?

Antwoord vraag 27
De verwachting is dat deze in 2028 kan worden afgesloten.